

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 29 listopada 2001 r.

35326

RPO/393095/01/XI/AN

Pani
Barbara Piwnik
Minister Sprawiedliwości

Szanowna Pani Minister,

W dniu 19 listopada 2001 r. wpłynęło do Rzecznika Praw Obywatelskich pismo Krajowego Stowarzyszenia Zawodowych Kuratorów Sądowych, które dotyczy, sygnalizowanego już Poprzednikowi Pani Minister w wystąpieniu z dnia 30 sierpnia br. RPO/387659/01/XI, problemu niewypłacania kuratorom zawodowym i społecznym ryczałtów z tytułu sprawowania przez nich dozorów lub nadzorów, a także zagrożenia bytu i likwidacji wielu kuratorskich ośrodków pracy z młodzieżą (kopię pisma i kolejnych pism w tej sprawie przesyłam w załączeniu).

Kuratorskie ośrodki pracy z młodzieżą były dotychczas placówkami, które zapewniały wykonywanie środka wychowawczego orzekanego przez sądy rodzinne w trybie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, ale także udzielały pomocy małoletnim z rodzin patologicznych, niewydolnych wychowawczo. Opieką ośrodków objęte były zatem także dzieci zaniedbane, zagrożone demoralizacją. Ośrodki spełniały więc w środowisku lokalnym szeroko rozumiane cele profilaktyczno-resocjalizacyjne a także wspomagały rodzinę w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W wielu rejonach kraju kuratorskie ośrodki pracy z młodzieżą są jedynymi placówkami środowiskowymi dla dzieci zaniedbanych i niedostosowanych społecznie, a ich działalność ma ogromne znaczenie dla skuteczności pracy z młodzieżą zagrożoną demoralizacją. Utrzymanie takiego stanu jako optymalnego rozwiązania w systemie szeroko rozumianej profilaktyki społecznej i resocjalizacji jest zgodne ze współczesnymi założeniami metodyki pracy profilaktyczno-wychowawczej w środowisku otwartym.

Wskazania Narodów Zjednoczonych dotyczące Zapobiegania Przestępczości Nieletnich (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego 45/112 tzw. Wskazania Rijadskie) zwracają

uwagę na korzyści jakie przynosi postępową polityka w zapobieganiu przestępczości. Wskazują one na istnienie wielkiej rzeszy młodzieży, niekoniecznie będącej w konflikcie z prawem, która jest wystawiona na rozmaite zagrożenia społeczne. Zalecają w szczególności:

- rozwijanie służb i programów pomocy mających oparcie w społeczności lokalnej (wskazanie 6)
- opracowywanie na każdym szczeblu administracji państwowej kompleksowych planów zapobiegania przestępczości, zawierających m. in. mechanizmy koordynujące działania prewencyjne podejmowane przez agendy administracji państwowej i przez nie podlegające jej instytucje (wskazanie 9 c).

Rzeczywistość społeczna wykazuje, jak istotna jest obecnie współpraca między różnymi podmiotami działającymi na rzecz dzieci na szczeblu lokalnym, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przestępczości dzieci i młodzieży. Wzorce takiej współpracy - także z organizacjami pozarządowymi - wypracowano już w wielu ośrodkach kuratorskich. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2001 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz. U. Nr 120, poz. 1294) w części określającej zakres działania ośrodka zawężyła możliwość takiej współpracy (§ 2 pkt 5, § 6 ust. 1, § 3 ust. 1 pkt 4).

W związku z powyższym zwracam się o zajęcie stanowiska w kwestii konieczności ustalenia, na gruncie wydanego niedawno rozporządzenia w sprawie ośrodków kuratorskich, formuły współpracy ośrodków kuratorskich z innymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dzieci (także w zakresie możliwości współfinansowania działalności pracy ośrodków). W przypadku, gdyby taka współpraca nie była możliwa w zgodzie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia proszę Panią Minister o rozważenie możliwości zainicjowania stosownej zmiany przepisów.

Będę również zobowiązany za informacje Pani Minister o aktualnych możliwościach uregulowania należnych kuratorom wypłat.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll